

կ.	Պայտը Նամիր Տորթկան	գահեկան արածած		160
	»	Ն. Էյամանդ	»	80
	»	Է. Լամանդ	»	40
գ.	Լամանդ	Է. Եսեքյան	»	
	Է. Գիշտապող Եսեքյան	»	»	240
գ.	Լամանդ	Է. Եսեքյան	»	120
	Է. Գիշտապող Է. Եսեքյան	»	»	120
Օտար Կրկնեղե	Շառնեղե	Ֆրանք		58
	»	Ալեքանդր	»	26
Դուրս զերման Խոջապաշտ Զաքար Եսեքյան	Եսեքյան զայն զայն	Գրեգորիան Եսեքյան		

Les annonces sont reçues à l'Eastern
Agency place Karakenny Beïrmen Han
à Constantinople

1199, 11365.

ԽՆԶՈՒ՝ ԶԵՆ ԿԱՐԳՈՒԻՐ

եր նախ, դիտողություն մը վար-
վեան տնօրնությունան վրայ, —
եթե տարւոյ վիճակագրեր մը ինչ
տեսակ իմանալ վարչությունն, երբ
փափաքել վերել վերել տեղեկանե-
լու հետևութեան արդեւունքներն, գա-
տաութեան արդեւունքն ունի. զի տա-
րար պատճառ. չգիտի ունենալ յու-
րեւել, Բայց եթէ վարչությունը կը
զգայ տնօրնութեան կարեւոր ե-
ղողությունն ընթացքը զիտել բազմա-
նութեան տարրերու վրայն, յայնժամ
կը տարւոյ թիւն յոյժ սահմանա-
կէ, յոյժ սահմանական ե վճարակա-
նութեան արդեւունքներն մը հանելու համար
տնօրնութեանց անում կամ նուա-
նում ընկերային ու տնտեսական հի-
սուսարար պատճառներն կախում ունի
այս ընկերային ու տնտեսական պատ-
ճառներն արդեւաբը տարրերն ըս-
ել երկար շարքի մը վրայն պէտք
իտումն ուղիղ եղանակներով
այսու համար ընկող տարւոյ մէջ, կ'
տույզ չափը ընկերային ու տնտե-
սական վիճակի մեծ փոփոխումն մը չի-
տի. հետեւեալն, այս եթե տարւոյ
չէ կարելն է որ տարր մը նախորդէ
ուրիշ կամ պակաս ամուսնութիւնն
ընթացքը լինի պարզապէս գեղ-
ատապով. ուրիշ ըսն է թիւսով պատե-
նութիւնն ուղիղ վիճակը բազմաթիւ ար-
ք վիճակն հետ, 30-35 տարւոյ քի-
տն ընթացակարգներն մը վրայն դիտ-
ելով, վիճակագրական փոփոխու-
նութեան ու տնտեսական ստույգ հե-
տեւութեան արդեւունքն կըսնալ
տարւոյ. եւ անոր արժեքն է թէ կ'
որ չափ արեւ կամ գէշ երկրով վիճ-
ակ փոփոխումներն կամ ընթաց-
ածումը 30-35 տարի առաջով

Մեր մէջ, ամենէն կարեւոր ինքզինգրութեամբ մը կը սպինք և տեղիէ գործը մը կը վերջանան, այնչեղով յայտնադողմներուն և մասնաբաժնիներէն լեւի կամ նուազ երկայն խորովման մէջէն, Բառ երեւոյթին, արդի ինչքայ տարբեր վիճակ չպիտի ունենա Պատրիարքարան Փոխանորդ Հայրը պղկազքի պիտի բերէ՝ Կ. Պոլսու պէս զիկն ամուսնութեանց նուազումը ազատաւորուն վրայ, եթէ Պատրիարք կան Փոխանորդ Հայրը գործը գիտնաբար է, ապա գեղեցիկ առէ՞նք՝ նի ընկերակցին ու տնտեսական ծառանակցից երեսուցներէն եւ իրողութիւններու վրայ սրանչեղի իմաստաբարութիւն մը յօրինեցու, ի չինուծ մտաջ վարչութիւնէն կրկին մտող ազատաւորուն, Սոյս տեղիկազքի չուշտ յանձնադաստի մը նախաբաննութեան պիտի երթնայ, Միւնիւն այն տեն, վարչութիւնը պիտի մոխտուն եւ մինչեւ որ յայտըք վարչութիւն այս Տննցած տեղիկազքոյն նկատուածութիւնն որոշէ, պիտի առջին ուրիշ րինքեր պ, որոք վիճակաբար են ևս

Յորդ տալու համար թե որչափ իրաւունք ունենալ արդեւան խորհրդէն, պիտի ինչպիսիք ընթերցողից՝ գործը յայտնամանախակել լոկ մեղադնէից վրայ, Ամուսնութեան անձան կամ նախագահն պէտ համարն մարգարայն արդը յայտն գրգռող երեւոյթից միայն մէկ ժողովրդի մէջ զիտուելով քառ բաւականին չեն լուսաբանուիր, Թող Պատմութեաբական Փոխանորդ Հայրը բաւանչախերն եւ աւագ երեցիները գլխով ժողովով տուող թէ ի. Պողոտ Հայրենուն չեն կարգուիր, Բայց ինչո՞ւ իրավիճակ մէջ եւ ամուսնութիւնը տարուն ե տարի իր նու անին, և իրավիճակ իր երկտասարգութեան մեծացոյն մասն ամուսնի ե պարտ, Բայց ինչո՞ւ համար. Ի. Պողոտ բնիկ Յունաց մէջ եւս ամուսնութիւնը նուազելու վրայ չեն ինչո՞ւ համար Բաբելոն մէջ ամուսնութիւնը կը նուաղին, Ինչո՞ւ համար բովանդակ Փրանսական ազգին մէջ ամուսնութիւնը ե ծնունդը նուազական համեմատութեան մը կը հետեւին, և կատարուող ամուսնութիւնը բեղմնաւոր չեն, Ինչո՞ւ համար, ընդհանրապէս խօսելով, մեծ մասը իրարացաք բնակիչներուն մէջ ամուսնութիւնը յաւելւ կը նուազին քան կաւելնան, Ինչո՞ւ համար մեղ Հայրենական Թուրքաց մէջ եւս, մանաւանդ Կ. Պոլսոյ Թուրքաց մէջ, ամուսնութիւնը անքան քերականոր չեն:

Արդ, մեծ քաղաքացի մէջ, ինչպէս
և. Պոյնտ և Իգիբի, մարդիկ ուշ տե-
րը լինին վիճակի մը, Սիւնիան ապրու-
տի տէր լինէր ալժի աւելի Ժամանակ
ըր պահանջէ, ըստ որում աւելի իմանա-
լից պարտաւորութեան մը կը կարծուի:
Եւ այնքը, տղան արհեստի կը մտնէ:
12-13 տարեկան, և 4—5 տարեկն,
պարտուող տէր կը լինէր, ընտանիք
պարէններու կարող չլինէր իրիկ չափը
հարկ տալ: Եւ ինչպէս որ ինչպէս որ
Եւրոպայի մէջ ժամանակուրդը տեղի
էր 17-18 տարեկն առաջ, եւ անկէ
տունը ալ քանիք քանիք տարեկան պէտ-
քէ մասնագիտութիւն մը ունեւորու-
ած, իսկ մարդիկ մը մէջ վաճառուող, գիրք
ըր ձեռք բերելու, և ապրուտուող, գիրք
լինելու համար, Հիմակ ոչ ոքակ երե-
կան տարեկան 4-500 դրոշմ ամսակա-
նաւ կ'անցնէին անուանութեան ա-
մենայարմար տարեկներն, Օրինակի հա-
մար, առաջները վաճառականի գը-
րապարկութիւնը շահաւոր ապագայը
ըրէր, Հիմակ եւրոպայի մէջ վաճա-
ռական տարեկները գրեթէ ձրի կը
հաշուէին գրապարկութիւն, և կ'ան-
վաճառականները մը իրենց ծառայու-
թեան մէջ գրապարկութիւնը աւելցնել կ'ան-
ցնէր գումար մը կը ստանան անոնց մը,
ըրբեւ ազգասփութիւն, կամ փոխարե-
նութիւն անոնց ստանալիս աւելու տա-
նան հնուտութեան համար, Մեր մէջ եւս,
գրապարկներու ամսականներն յոյժ զեղ-
արար են, բազմատոմար մասնաւոր
պարտուող քննորոշ բարձրացման, Ար-
հեստաւորաց գալով, այս տողերը գը-
րապարկ տեղիս ու չոգնեալու մը մէ-
ջ իրենք երեք հայ արհեստաւորն են:

ցնդեցին աւելի պէտքեր ունենալ, երբ-
նախորդ տարի ո՛րքայապէս խնայաբեր լի-
նէր, չի կրկնար զորս շրջապատող ընդ-
հանուր պայմաններէն բոլորովին գուրա-
պարկելու, իւր ամուրի վիճակին մէջ, եր-
կեալային վայելչութեան և իմացական
ու ինտելեկտուալ բարեկեցութեան հա-
մար շատ քիչ նոր պէտքեր ունի հո-
գալու, որք գեղեցիկ անմահելի էին
իւր հարցը, իսկ ամուսնացեալ վիճա-
կու մէջ, քանի որ պատիւի կառնեան
այս պէտքերն էին շատ կրկնապէս երի-
տասարդը և ի հարկէն կունենայ աք-
ժանապատմութեան զգալու մ որ, որ
զինքն էր մէջ իսկ կարելի վայելչութե
ընտանիք մը կազմելու, բայտ կարելի գե-
ղեցիկ շրջանակ մը և ինկելու ընտանեկան
գեղեցիկ պատկերին դրս կը ձևադարձի-
թորինք, ինք իւր ամուսնութեան մէջ
կէ՛նէ բանիկ հացով ապրած մը և, չու-
ղեր անուշտ բանիկ հացով ապրելու
իւր սիրտուն կունեն և պաշտօնի ման-
կեղեցիքը, Բայց զարեւոյ ծախք կը պա-
հանին, ծախք, երբէ չիլեն իսկ նո-
րաւեւութեան աղբար, ծախսը ընա-
կան անուն, իրերէ հետեւանք քա-
ղաքակրթութեան, պիտի բաւեր ա-
մուսնութենէ ետ կրկնապէս շատ մը ե-
րկուսապարհներ, որք բաւական աւաւա-
ն և ապահով ապրուստի մը տէր չեն կըր-
ցանք լինել, Ամախան միջին հաշուով
400 օրուէ չա՛նք ընտանիքի մը ապ-
րուստին բաւական համարող և ամու-
սնապէս յօտարը երկուստեք հինգի
իրաւամբ կը խորշի զայն չնչին ապրու-
ստով ամուսնանալէ և անմեղ աղջիկ մը
իլուն հետ թշուառութեան դատապարտե-
լին: Հինգի 800էն մինչեւ 1,000 օրի

Եւ իմիշտ չկա՞ն բարոյական կարգի
որանոր պայմանը որը այս նիւթա-
ան պայմանաց չափ և աւելի եւս
ըզգեցէր կը լինին ամուսնութեան, —
աշորդ, յօգուածի մը պէտք է վերա-
շահենք բարոյական արդեւրէնքուն
նիւթ իւրեր:

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

Վիճեն, 28 յունիս.
Միլան Թագաւորն Աւստրիոյ պետական
կառոյց հետ զայն զմեզմոյն խորհրդակա-
նութեան Արարիցի վերաբերեալ ամեն զաւա-
րագէտ խնդրոց ինչոք. Բաղաւ. թի 551.
Բաղաւ. Գ. Ռիպպիշ նախարարական կազ-
մութեան վրայ, որ ինչ ներքին պատճառ-
ներով Նախարարը եղած էր. Թագաւորն
այսաւորեց նոսէ թէ զՊ. Ռիպպիշ նա-
խարարական կորածով հր այն շարքայանի
չարմատն թէ Միւստրիոյ հետ բարեւոյ յա-
րաբերութիւնք շարունակաւին Պ. Ռիպպիշ
եղածանէ թէ այս պայման, բայց չէ՛ մտա-
մարտն թէ իսկապէս շահող հաւտեցողի վերադա-
նող Ռուսիոյ. Ի վիճինս, պաշտանապէս
նոստեցիւ ինչ յայտնին. այս բացատրաբե-
ականց համար, բայց ցաւ ի սիրտ զիտու-
նանց ի նրին թէ Թագաւորն իրեն հետ
չէ բերած զՊ. Ռիպպիշ. Ապար Միւ-
ստրն Թագաւորը կայսերական Պալատին կը
նստի, վիճիմայի չընթացայինն երկուս
որոնց տ'ընտել, չեստ որոյ Պէկկատա պի-
նի վերադառաւոյ:

Յերաման Եղեղի Կայսրը վերջին ոչոք մը
 Մեծաբն Մկրտի Թագաւորին, նորա մեկնու-
 շն առաջւ միայ տեսակցութենէ անմիջա-
 իս ետքը, Մկրտիկի Թագաւորը գնաց ար-
 արքին գործոց սպառնաւորուն, եւ եր-
 ար խորհրդակցութիւն մ'ունեցաւ Քալ-
 ճարի կամսին հետ, Յետոյ ընդունեց վիճե-

Երեսնամյա Գարեգին Ե. որ իւր նորրիկ երեսնամյակին եւ միջին բանտերու համար ինքեզմէ արհեստանոցները զեռն ուղարկած լինէր զան ընթացիկ արգիւններէ: Իրաւ: Եւ ի վերջոյս իւր անձնական գիշարակ երեսնամարտ վրայ զորս վրիճած էր ըստն ի ճորտ ամէն չափն եւ ապա յղկած էր հեռաւոր Երեսնամի ճիւղաւորութեան արտառովով: Եւստի զգով. մէջ մէջ ինտիկ տալ զինքն իւր խառնակ իւրերէն որ որ զգաւորութեան լինէր սպա, ըստ որում մարդկայ: հայրն ինքն ինքն բոլոր այն մարդ ինքն որ չէր զան հանգիստը տնո, աւանջ հաւանք իւր արդար բարեկամութեան հերթը:

Ինչ եւս այլ լինի, երբ բոլորիկ թերթ մտերմացաւ այն երեսնամարտիկն հեռ արտար ինքն համարելով եր Թ. տու իսկ զգաւորութեան լինէրներէ, այդ տալով տարին մին խառնակ զինքն առնալու զար փորձ ինքնին ունեցող: Եւստի նախ եւս արտառով տակաւոր եր զգաւորութեան բան մը թուանքին: տակաւ, ի իւր անդամութեան հետ զգաւորութեան լինէր արտառովներէ, զոմէ երեսնամարտիկ վրայ, տակաւ տակաւ: Եւստի մտալու զիւր հարցիկ, մտալ, տալ ըստ թողուց զուրս մէջնոս մը, որ արտառովն ու մոմ որ զոմէ զտալով ինքն ինքն ինքն ինքն ինքն:

Իւր երեսնամ քաղեկականութեան զալել զբերելով տակ, այդ փորձիկն մտալու որ տակմէն համարելով միջինիկ նշանաւոր տալ ըստարտառով կատարուել ինքն մը, նշանաւորելով իւր արտառուցին զտալով իւր բոլոր զարտառուցութեան ի իւր զարտառովն ինքն ինքն: Եւստի երեսնամ, հեռաւոր:

ստեղծեցի, երկտասարկին բոլոր անկեղծ
կեանք, Մտառի ձեռնարկին հետ ունեկեց
ստորախառն, ընտանեացին հետ ունեկեց
զգտան յարաբերութեան, եւ — շէնք ու
լիքը բոլոր մեր իշխանից չափարկուեալ
համար — նորա Ժամին հօդերը քորոյ տակ պատ-
մանկեան, իրօք երկտասարկին կողմէ կու
մտալ մ'էր այդ կեղեկին եւ Ժողովուրդն Վար-
կիպեհին դրամեկեղին ի հնձում կը հէղ աշ-
խարհ, նորա զուտակային անհարկաւ ի մե-
ս, արեւորստ հօդերը քորոյ բայն նրա տամար
ուրեքն շարադարձը պիտիք։ Ո՛հ, լաւ ըս-
նա շէր այս, այլ մարքեղանքին պիտիք լաւ-
կեցնել իր բռնի կը զիջէ իւր պիտաւտ ու
հետաքրքրիկ զեմբով, այցեան պաշտելին
կեպանակաւ մեկին մեկին փորձել — կը խնդ-
րանքին մեկտրական խառնուխառնութեան
աշխարհ արեւորստ յառաւ բանով։

— Եւսքե՛ր... Եւսքե՛ր...

Յայտնեց ընտանութեան մէջ ի՞նչ կը
լինէր պարզ եւ ուղիղ բարեկամութիւնը,
Դերեկին եւ հասմեկը, Ֆիլիք խեղդիկ լիտ սի-
նադարած իր իւր արտաքին հեղեղն ու
կը պատուայ զղաղմիւրդն ստաւել եւ կը
ստաւանդուի։ Յայտնեց արտաքին խոր
հատը, իր յեղաշափ։ Յայտնեց թաւր
մտաւորութիւն պատմանք տրինիք Դաւ-
իւնայ, որ մեծ համոզեց կը պար պիտան
պատմայ խաղցեմիւրդն իմ Ֆիլիքը ար Դաւա-
լիլին միտքը դրաւ ըմբիկ տրինիք ար Դե-
պիտեկին, որ գեղանքի թուել կին մ'էր շա-
մարտեց կրակով, որ գեղ, աղօց շէր շա-
քիլ բրին։ Փառքը Աստուծով, զ' ար Դե-
պիտեկին կիննքն պատմանք շէր եւ այլ
նորմիկն Զառմ իմէ։ Խառնութեան, տեղեկ

արքայ, չէր փոխեր զոսկին որ Արփանէ, իսկայն երեսասուրբէն համար ունէր նա այն աստորինակ հրապարակ որ մեզ ից ներքինն եւ մեր արքան անձնուրն ըմբոսկրներն ու ինտեսններն Վարդէն թով կտարէր . . .
 արկին որ Գալուսի բարբ, ծայրն, խոտեղե զհաշտութեն ունէր : Վերջագոյն արքան էր Վարդէն համարե թէ քիչ որ բաւարարուէր իւր անձն կարելի իր այլ խորատուն եւ թէ իւր արքայ արկն իրեն այլ իրեն համար իւր արքայ սկսաւ շատ փոքիւ անտէր, երեւել տակին որը Արփանէ ի մտ : Եւր անհայտ իւր ունեցաւ, ոչ այլ որ Արփանէ, ինչ հակառակ, եւ ի մեզ զարեւոյնն մեր արքան շատ արգասիք անհայտ իւր ունեցաւ Գ. որ Գալուսի արքայ իւրաւ է թէ տակին որ Արփանէ ուր Վարդէն էր նմա . տակայն վերջագոյն մը իւր արքան թէ մարդիկ շատ առաւ ին առաւ զարգացալ իր հակառակին իրաւեցաւ, եւ արդ զարգացալ իր զուտ, մարդեղին իւր նկատմամբ արքանն ցարս, ինքն սորը, Գործեղեցաւ .
 աստակայն, իր խղճն վայր փատաւ, շարունակեց զիսկ իր նկատմանին, երբ որ մը մը արկին որ Գալուս ըսաւ իրեն .
 —Բարեկամ, իմաստուն իմեամբ չէր շարեմ իր .
 —Ինչո՞ւ :
 —Ձեր կեանք մ՛ը շաւ գործ մը կատաւ .
 աստե՛ն իր եւ այժմ կրպ խաղաղեցաւ եւ ահար բարբ օգտու զայն խնայեցաւ .
 —Ճշմարտ որ կեանք աստատմ լինելուտէ համար, կինն որ ձեռեքն անելուտէ չէ, այդեղն չէ .
 —Եւ ասկայն Ժամանակէն մէ քիչ արքայ մաւ իր ին խոտ

Տեղի տալով նշնագիր ցուս դիտար պատճառէ նոյն։

Այլք տնտեսական յայտնութիւնն, մասնաւորապէս տիկնոց տը Գոյաթա կողմէ, նոյն հետ առանց կարծած ցնձիկի իւր ինքնաշարժութեան եւ անխղճովին խորտակուցի իւր ճշմարտութեան վրայ մէջ, բէկ մ'առնէի փորձատեսութիւնն եւ նոսալ խղճմանութեամբ, արդիւնէն ալ զպայիկներն փրկող տիկնոց տը Գոյաթա միայնակ հրապաղի կին մը չէր իրեն համար, այլ կին մը փառաբողիկ, շքր միակիտարկը ըսողը պարտականութիւն մ'էր։

Պ, տը Գոյաթա անմիջապէս հասկալաթ իւր երկրտապար ապտալին հրատարակէ էր տիկնոց տը Արդիւնէի չնորհները փայելելու անպարտեկներէն։ Ի որակ չնորհողը եղաւ նմա եւ առանց մը պատուատարերը գնաւ իւր արտաքին շնորհայտագը ցնձիկ եւ հրապարկի որ արդ տառնէի գնձիկը որ մնայ իւր Լա Ռիւսէկի գլեխը, մերձ ի Ռամսուրէյ, Բարիկի մէջ ամա հետ։ Մարքեդէին զիւր չէր ժող, սակայն, իւր ամա նոյն համայ լինելու համար, ամեն տարի որպէս հրապարկի կ'երթմ Լա Ռիւսէկի գլեխին եւ ձամարդիմէն կը մտնէր առջ ամա մը կամ ժող ըստով։

Պ, եւ տիկնոց տը Գոյաթա շոյեղերեւի սիրերը Լա Ռիւսէկ ցնձիկին Գոյաթ մը որ յետոյ հասան մը բանի բարեխաղար արդ մէջ էր նմա։ Յիւրի տը Ռուսիկին Գոյեղի կենաց համապարզեղայ մտերմութեան մէջ, մարքեդէին կըցաւ ըստ համայ առաջ ամա ինքն անընթեմ պարզեղայ զոր կը մղէ իւր երկրտապար բարեխաղար պրաին եւ պատ-

դիմի՝ Գործ Կարևա եւ իւր հրաւիր-
չեմով ձեռն ձառն իրենց ժամանակը կան-
գնէին որսորդ իրենց իւրաց ճիւղի, որ
որսորդ վերջին պատճառ հարգողեալ
ստալիսին խնամք տանի իւր անպոքեա-
կեան, շատ քիչ կրնար ժամանակից անոնց
անցնելուց իրէք արշաւանաց։ Ուստի շատ ան-
գամ տիկիանց քով կը մնար, որոց մէջ
պիտանեալներն կը տեսնուր զգինին որ
գնդահանէ, զի ներկայութիւնը տակաւ
շնամանը մը կը թռչէր իրեն ընդգծեալ տե-
ղան ուր Կոլիպին։ Մարցիգեանն տալան
անդադարաւ համակրեմէ կանաւ հանդ ուր-
եւի՛րդ այդ թնամանները, զի երբեք
նոյն ժամանակի մը կը կործարարէր՝ իրենն
անտէր անտէր կամ քարէ կամակեան՝ զոյլն ներքեւ՝
իւրիւր լսոցն, ուսինքն ինքն այ միմեռն էր
իրիւր։ Բառն անգամ, իրենց տալաններ
մոլորդալս իրենց ինքն զ արտանային ծա-
նուցուց իւր պիտը, վերջ երկուր խառնա-
ւորեալ մը մը երկուր լուսնեան վրայիցն,
նոյնանոց արարածն ուր զգնէին, վառի կ'առ-
նարարանին մէկ անկիւնը, ճիւղիկ փորձուե-
լան նորա տեղի վարկի։ Այլ եւս պարտե-
րէ՛ր որ կը կանգնէր մըսն անքն, իւրը թշու-
ր որ իւր շաւղին շնամին, վերջ ի վերջ
յ տակալի փառաստան մը կը դառնայ,
եւ ինչ էր միտնուր որ ճիւղիկ պարտ անքնի
անքնարէ տեղի ուր Կոլիպին վերջը լու-
նէ ա նստանք անհաւատարմութիւնէն,
նոյնը կանգնեալն էր իւր սիրած կնոյն եւ
նոյնը կանգնէր անցնող յարգաւորը, զայն վի-
տարեւորեալ երկրիցը, նորա անպոքեալեան
աւաղաւթի արքունեան վրայ ունեցող
գործին հաւատար։

